

OPGAVE 3: "1.SATSERNE - STARTEN AF HVERT VÆRK"

A) HAYDN's 1.sats ALLEGRO

Hele værket har fået tilnavnet "Kvinten" (ikke af Haydn).

Forslag til start: Lær intervallet KVINT at kende ved at synge og spille t.1-2 i 1.violinen.

En lille melodi bestående af to kvinter - hvad vej lader Haydn melodien bevæge sig?

Prøv også at synge /spille den bagfra.

Violin, bratsch og cello - dvs instrumenterne i en klassisk strygekvartet - er alle stemt i kvinter.

Nogle har sagt, at måden Haydn bruger kvintintervallet i 1.satsen, snarere minder om rørklokker.

SE & LYT til takt 1-56 i 1.sats Allegro via videoen med CASTALIAN QUARTET (0:01-1:53)

www.youtube.com/watch?v=ge9DSFJUyxM

- hvordan bruger Haydn sin "kvint-melodi" - hvem "har den" undervejs?

Hvad laver de andre instrumenter, der ikke har kvint-motivet, imens?

Hvad sker der i de passager, hvor kvinten "bliver væk"?

Er der andre markante temaer i afsnittet ud over kvint-melodien?

[hvis I arbejder med harmonisk analyse: Undersøg partituret t.1 og t.5: Hvem "farver" kvinten, så vi kan høre, at starten er i moll, jvf titlen "Strygekvartet opus 76,2 / nr.61 i d-moll?]

Undersøg derefter takt 13-14 og 15-16: Hvad sker der med tonearten her?

Brug evt. "PARTITUR-VIDEO: www.youtube.com/watch?v=C10-45oHfvc

SE & LYT VIDERE: enten fra repetitionen af t.1-56 (video fra 1:53), eller:

Gå til 3:40 og lyt videre fra t.56 og ind i "gennemførigsdelen" [t.57-98, video fra 3:40-5:00]

- hvad sker der nu med kvint-motivet? - hvilke andre motiver træder frem?

B) BRITTEN's 1.sats ANDANTE SOSTENUTO - ALLEGRO VIVO

LYT til takt 1-95 Andante sostenuto (Tempo primo) - Allegro vivo (Tempo secundo):

[AUDIO Endellion Quartet fra 2013 <https://open.spotify.com/album/71f5HQXpXG8kIEmZBhW1Tu>]

Hvordan lægger Britten ud, "hvor er vi hensat"? Sæt stikord på stemningen i starten - og læg mærke til hvad der derefter sker: Hvilke virkemidler sætter han siden ind med?

SE & LYT: live Video med Escher String Quartet (rec. maj 2013)

www.youtube.com/watch?v=sm5QYRYs7F0

[se og lyt fra start eller spring til t.95= video ved 4:27; 1.sats slutter v.8:17]

Læg mærke til, hvordan Britten bruger ensemblet:

"hvordan foregår samtalen", hvordan fordeler han rollerne undervejs?

- jvf Goethes udtalelse om hvad der foregår i en strygekvartet: "*Man hører fire fornuftige mennesker tale sammen og tror, man kan aftvinge et eller andet af deres samtale.*"

Hvordan lægger Britten de enkelte instrumenter i forhold til hinanden undervejs?

Hvordan skaber Britten bevægelse, hvad sker der rytmisk med motiver og temastof?

I kan prøve og se, om I kan fastholde en puls, mens I lytter. Satsen står noteret i 4/4.